

DECIZIE

14 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența:

Președintele ședinței

Ana Panov

**Judecătorii
Grefier**

**Aliona Danilov și Vitalie Cotorobai
Doinița Burlacu**

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Partidul Politic "ȘOR", în interesele candidatului electoral XXXXXXXXXXXX împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 11 mai 2018, în pricina civilă la cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 privind anularea înregistrării concurentului electoral,

CONSTATĂ :

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 10 mai 2018, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat în cazul constatării utilizării de către concurentul electoral XXXXXXXXXXXX a mijloacelor financiare din străinătate, precum și încălcării de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3) prin implicarea sub orice formă a persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, să fie dispusă anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din data de 20 mai 2018, cu anularea hotărârii nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 „Cu privire la înregistrarea dnei XXXXXXXXXXXX în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic "ȘOR", a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1”.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 08 mai 2018, în adresa Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a parvenit și a fost înregistrată contestația nr.119, semnată de președintele executiv al Partidului Politic "Partidul Unității Naționale", XXXXXXXXXXXX, prin care s-a solicitat adoptarea unei hotărâri de sesizare a Judecătoria Chișinău în ordinea art.75 alin.(5) din Codul electoral, care va examina și respectiv se va expune în privința existenței temeiurilor de anulare a înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXXXX – candidat la funcția de Primar General al mun. Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, pentru încălcarea prevederilor art.39 și 41 din Codul electoral.

Menționează că, la 04 mai 2018, de pe pagina oficială a Comisiei Electorale Centrale a fost obținut raportul financiar al Partidului Politic "ȘOR" (nr.CEC7/7780 din 04 mai 2018) perioada de raportare 13 aprilie - 04 mai 2018.

Notează că, la capitolul cheltuieli sunt indicate sume mari pentru publicitate, inclusiv în săptămâna a patra 525999,68 lei, iar la capitolul donator este indicat faptul că, la 04 mai 2018, SRL "Air Clasica" a donat pe contul fondului electoral al Partidului Politic "ȘOR" suma de 200 000 lei, destinația plății pentru candidatul XXXXXXXXXXXX. S-a indicat faptul că SRL "Air Clasica", împreună cu întreprinderea Unitară Federală de stat "Центр Финансового и Правово Обеспечения", care aparține Administrației Președintelui Federației Ruse (cotele de participare 50% la 50%), au fondat întreprinderea cu capital străin "AIRKLASSIKA GROUP" SRL, iar suma de 200 000 lei, cu care a fost finanțată campania electorală a candidatului la funcția de Primar General al mun.Chișinău - Regina Apostolova, provine din mijloace financiare străine, și anume prin intermediul acestei companii cu capital străin care a fost fondată de donatorul SRL „Air Clasica”, în aceiași zi.

Consideră că, asemenea acțiuni contravin prevederilor art.39 alin.(l), art.41 alin.(3) lit.a) și g) din Codul electoral, în temeiul art.75 alin.(5) lit.b) și alin.(6) din Codul electoral, și a solicitat adoptarea unei hotărâri, prin care să fie sesizată Judecătoria Chișinău cu o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXXXX pentru încălcarea prevederilor art.39 și 41 din Codul electoral.

Întrucât, la aceeași dată, 08 mai 2018, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a

invoca ca, la aceeași dată, 08 mai 2018, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a recepționat și sesizarea nr.125 depusă de către președintele executiv al Partidului Politic "Partidul Unității Naționale", Șalaru Anatolie, prin care s-a atenționat că începând cu data de 04 mai 2018, un șir de posturi TV au difuzat mai multe spoturi de publicitate cu privire la organizarea unui mega concert în mun. Chișinău, care va avea loc la data de 12 mai 2018, cu participarea mai multor interpreți străini. Acest concert se prefinde a fi organizat de fundația "ȘOR", sub patronatul nemijlocit a dlui Ilan Șor, președintele Partidului Politic "ȘOR", acțiuni desfășurate în plină companie electorală în mun. Chișinău, unde Partidului Politic "ȘOR" are propriul candidat, dna XXXXXXXXXX.

Relevă că, în spațiul online, pe paginile web ale partidului și ale candidatului Regina Apostolova, inclusiv pe rețelele de socializare a apărut un spot video în care unii interpreți, cetățeni străini ai altor state vin cu mesaje de promovare nu doar a concertului menționat, dar și a președintelui partidului Ilan Șor. La finalul acestui mesaj interpreta Jasmin, cetățean al Federației Ruse, a venit cu un mesaj de agitație electorală direct a candidatului XXXXXXXXXX și i-a urat victorie în alegeri, în imagini apare atât candidatul, cât și președintele partidului.

Susține că, acest spot video a fost difuzat și distribuit cu bună știință și promovat atât pe pagina oficială, cât și pe pagina de Facebook a candidatului XXXXXXXXXX, precum și a președintelui partidului - Ilan Șor, astfel asemenea acțiuni contravin prevederilor art.52 alin.(3) din Codul electoral, iar conform art.75 alin.(5) lit.d) din același cod, solicitând anularea înregistrării candidatului.

Prin hotărârea nr.37 din 10 mai 2018 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 a admis solicitările formulate de președintele executiv al Partidului Politic "Partidul Unității Naționale", XXXXXXXXXX, expuse în contestația nr.119 și nr. 125 din 08 mai 2018 și s-a hotărât de a solicita Judecătoria Chișinău, sediul Centru, examinarea cererii de anulare a înregistrării concurentului electoral, prin anularea hotărârii nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 „Cu privire la înregistrarea dnei XXXXXXXXXX în calitate de candidat la funcția de Primar General al mun.Chișinău, desemnat de către Partidului Politic "ȘOR", a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1”.

La adoptarea hotărârii menționate Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a stabilit că Partidul Politic "Partidul Unității Naționale" a pretins încălcarea de către concurentul electoral XXXXXXXXXX a prevederilor art.39 alin.(1), art.41 alin.(3) lit. a) și g) și art.52 alin.(3) din Codul electoral, prin beneficierea de surse financiare în mărime de 200 000 lei de la persoane străine (donații prin intermediul unor companii de peste hotare), precum și prin implicarea în acțiuni de agitație electorală a unor persoane ce nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova prin intermediul mijloacelor de informare în masă, organizarea de concerte, etc.

Remarcă că, cele menționate s-au pretins a fi probate și respectiv combătute prin înscrisuri, în contextul celor expuse Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 face apel la faptul că de competența Consiliului ține înregistrarea concurenților electorali, iar înregistrarea implică asigurarea dreptului constituțional de a fi ales, garantat inclusiv de art.3 paragraful 1 CEDO.

Concluzionând asupra faptului că dreptul de a fi ales nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări prin prisma normelor de drept pertinente, Consiliul a constatat că, criticile aduse prin contestația și sesizarea înregistrată vizează și au ca finalitate anularea înregistrării concurentului electoral, fapt care ar impune anumite limitări în exercitarea dreptului de a fi ales. În această linie de considerente Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a concluzionat că limitările menționate ar putea fi dispuse doar de către instanța de judecată prin examinarea tuturor aspectelor, probelor și respectiv constatarea sau neconstatarea circumstanțelor ce ar reprezenta în sine temei de anulare a înregistrării concurentului electoral, or conform art.75 alin.(5) și (6) din Codul electoral anularea înregistrării se aplică prin hotărâre judecătorească definitivă, care constată utilizarea de către concurentul electoral a mijloacelor financiare străine, și încălcarea de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3).

Declară că, în cazurile prevăzute de alin.(5), consiliul electoral de circumscripție adresează o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral, prin adoptarea unei hotărâri în acest sens, instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv, în cazul alegerilor locale noi. Mai mult, ca atât conform art.114 din Constituție, justiția se înfăptuiește de instanțele de judecătorești, iar organul electoral nu dispune de atribuții jurisdicționale, neavând competența de a califica într-un fel sau altul probele acumulate în cadrul investigației.

Astfel, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 a solicitat instanței de judecată, ca urmare a înregistrării înscrisurilor, documentelor și probatoriului pertinent, să constate dacă de către concurentul electoral XXXXXXXXXX au fost admise încălcări ale legislației electorale, iar drept urmare să examineze existența sau inexistența temeiurilor de anulare a înregistrării acestui concurent electoral. Or, prezentarea înscrisurilor și documentelor care ar denota faptul utilizării de către concurentul electoral menționat a mijloacelor bănești din străinătate, precum și implicarea sub orice formă a persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, determină concluzia existenței temeiului rezonabil de anulare a înregistrării candidatului la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, XXXXXXXXXX, în ordinea art.39 alin.(1), art.41 alin.(3) lit. a) și g) și art.52 alin.(3), art.75 alin.(5) lit. b) și art.75 alin.(6) din Codul electoral.

Poziția instanței de fond:

3.Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 mai 2018, a fost admisă cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1. S-a anulat înregistrarea concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, efectuată prin hotărârea nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 “Cu privire la înregistrarea dnei XXXXXXXXXX în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic “ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1”.

Solicitarea apelantului:

4.La data de 11.05.2018, Partidul Politic “ȘOR”, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 mai 2018, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond.

5.Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14.05.2018, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Partidul Politic “ȘOR”, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Partidul Politic “ȘOR” și s-a acordat apelantului termen până la data de 14.05.2018, orele 14:00 pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat. S-a adus la cunoștința apelantului că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea va fi restituită.

6.La data de 14.05.2018, Partidul Politic “ȘOR”, a depus apelul motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 mai 2018, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere în întregime cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 cu privire la anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al mun. Chișinău, la alegerile locale noi din 20 mai 2018.

Argumentele părților:

7.În motivarea apelului a indicat că, hotărârea instanței de fond este una neîntemeiată și ilegală, pasibilă de a fi casată, or, în speță instanța de fond a încălcat esențial normele de drept material, a admis încălcarea esențială a normelor de drept procedural, iar soluția dată contravine circumstanțelor și probelor prezentate în cauză, având în vedere argumentele invocate infra.

Menționează că, soluția oferită de instanța de fond se întemeiază în exclusivitate pe alegațiile invocate de către reprezentantul CECE mun. Chișinău nr.1 și contestatar, președintele executiv al Partidul Politic “Partidul Unității Naționale” Anatolie Șalaru, fiind preluate mot-à-mot, fără însă a da o apreciere argumentelor și probelor invocate de partea contestată.

Invocă că, prin omisiunea de a analiza argumentele invocate în referința la contestație, în cauza examinată în fond, părți contestate i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană. în acest sens, Curtea Europeană, reamintește în §30 al Hotărârii din 28 aprilie 2005, definitivă la 28 iulie 2005 în cauza Albina împotriva României, că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6.1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (Hotărârea Artico împotriva Italiei, din 13 mai 1980, seria A, nr. 37, p. 16, §33), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real “ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 CEDO implică mai ales în sarcina “instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia pertinenta “Hotărârea Perez împotriva Franței (GC), Cererea nr. 47.287/99, §80, CEDH 2004-1, și Hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994, seria A, nr.288, p.19, 59”.

Remarcă că, instanța de fond nu a invocat nici măcar formal lipsa de relevanță a argumentelor relevate în referința la contestația Partidului Politic “Partidul Unității Naționale” depusă de către reprezentantul cu drept de vot consultativ al concurentului electoral XXXXXXXXXX la 10 mai 2018, transpunând în hotărârea judecătorească doar argumentele reprezentantului CECE mun. Chișinău nr. 1 și ale contestatarului, ceea ce denotă și o evidentă părtinire din partea instanței de fond.

Considerăm că, prin omisiunea instanței de fond de a răspunde argumentelor invocate în referința la contestație datată cu 10 mai 2018, apelantul este îndreptățit să susțină că Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 mai 2018 nu este suficient motivată și că poziția sa, în pricina civilă prin care a fost anulată înregistrarea concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al mun. Chișinău, la alegerile locale noi din 20 mai 2018, nu a fost examinată în mod echitabil, ceea ce presupune încălcarea art.6 din Convenția Europeană.

Relevă că, în condițiile în care nu au fost analizate raporturile juridice dintre contestator, partea contestată și organul electoral prin prisma susținerilor invocate de partea contestată, hotărârea emisă ce constituie obiect al prezentului apel nu se circumscrie exigențelor art.241 alin.(l) Cod de procedură civilă al RM cu privire la elementele pe care trebuie să

le cuprindă o hotărâre judecătorească, pentru a fi legală și întemeiată, și anume argumentele invocate în referința la contestație, reiterate și în cadrul examinării pricinii în fond. Astfel, instanța de judecată nu a efectuat un examen efectiv asupra argumentelor părții contestate care a reiterat, printre altele, că donatarul nu poate să verifice natura, originea, proveniența mijloacelor financiare oferite de către finanțator; or, legislația în materie nu-i oferă asemenea pârghii. În aceeași ordine de idei, prezintă grave deficiențe alegațiile instanței de fond privind determinarea formei de vinovăție a candidatului electoral XXXXXXXXXX în latura finanțării și utilizării mijloacelor bănești din străinătate.

Obiectează că, instanța de fond reține în hotărârea sa că, acțiunile descrise referitoare la concurentul electoral au fost intenționate. Nu este clar, pe care norme legale și pe care circumstanțe se bazează instanța, când constată intenția părții contestate în acțiunile de finanțare și utilizare a mijloacelor financiare străine, în acest sens, instanța a neglijat faptul că Partidului Politic "Șor" a acceptat o donație de la un deponent al mijloacelor bănești care este o persoană juridică națională de drept privat, cu scop lucrativ, anexând sub acest aspect și dovada - Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, eliberat de către I.P. "Agenția Servicii Publice", potrivit căruia fondatorul SRL "Air Clasica" cu cota de participare de 100% este Egor ERTAGAEV, cetățean al Republicii Moldova. Prin urmare, anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al mun. Chișinău, la alegerile locale noi din 20 mai 2018, reprezintă o restrângere a dreptului de a fi ales, consfințit de art.3 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art.38 din Constituția RM, în lipsă de vinovăție.

Notează că, o atare situație denotă o gravă încălcare a normelor de drept procedural, constituind deopotrivă un temei de declarare a apelului înscris în dispoziția art.386 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă al RM, potrivit căruia: "circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii/cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin".

Indică că, potrivit prevederilor art.388 alin.(2) Cod de procedură civilă al RM "săvârșirea altor încălcări decât cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărârii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a pricinii/cauzei".

Consideră că, soluționarea eronată a pricinii, în latura constatării finanțării indirecte și utilizării de către concurentul electoral XXXXXXXXXX a mijloacelor bănești din străinătate, este confirmată și prin prevederile Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3352 din 04 mai 2015, care, nu a fost aplicat în speța dedusă judecării. Sub acest aspect, instanța de fond a scăpat din vedere că obligația de verificare a provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali nu aparține concurentului electoral, ci organului electoral. La concret, potrivit pct.20 din Regulamentul CEC nr.3352 din 04 mai 2015, Comisia Electorală Centrală va înainta Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor un demers privind verificarea provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali, ce depășesc suma de 75 mii lei. XXXXXXXXXX, după necesitate, va solicita Curții de Conturi efectuarea unui control a surselor de venit, a corectitudinii evidenței conform destinației a cheltuielilor de către concurenții electorali. Prin urmare, autoritățile competente privind verificarea și stabilirea provenienței contribuțiilor financiare virate concurenților electorali sunt: Comisia Electorală Centrală, Serviciul Fiscal de Stat și Curtea de Conturi. În contradicție cu aceste stipulări, instanța de fond și-a întemeiat soluția în constatarea finanțării indirecte și utilizării de către concurentul electoral XXXXXXXXXX a mijloacelor bănești din străinătate în baza Răspunsului Inspectoratului General al Poliției nr.31/500 din 10 mai 2018, urmare a demersului Comisiei Electorale Centrale. Din rațiunile invocate, la caz se reține și încălcarea esențială normelor de drept material, prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată (art.387 lit. a) Cod de procedură civilă al RM), fapt care se circumscrie temeiului de casare a hotărârii de către instanța de apel prevăzut la art.386 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă a RM.

Remarcă că, în privința constatării de către instanța de fond a încălcării de către concurentul electoral a art.52 alin. (3) din Codul electoral, prin implicarea în acțiunile de agitație electorală a unei persoane care nu este cetățean al Republicii Moldova, la concret a interpretei Jasmin, instanța scapă din vedere că în calitate de cetățean străin, interpreta Jasmin nu poate exercita drepturi exclusiv politice - respectiv dreptul de vot sau dreptul de a fi ales (art.841 alin.(8) al Legii privind regimul străinilor în Republica Moldova, nr. 200 din XXXXXXXXXX), însă, având un statut de soție a liderului Partidului Politic "Șor", rezultă în afara oricărui dubiu rezonabil că interpreta Jasmin are dreptul de a participa în viața socială a țării de origine a soțului, prin susținerea soțului său în cadrul campaniei electorale. Argumentele relevate de partea contestată însă, nu au fost acceptate de instanță, indicându-se formal în hotărâre că acestea nu pot fi reținute.

8.În ședința de judecată reprezentantul Partidului Politic "ȘOR" Fiodorov Vladimir , în interesele lui XXXXXXXXXX, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Reprezentantul apelantei XXXXXXXXXX, avocat Sidorencu Maxim , a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere în întregime cererea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 cu privire la anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al mun. Chișinău, la alegerile locale noi din 20 mai 2018.

Reprezentantul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1, Viorica Cobzarencu, a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond pe care o consideră legală și întemeiată.

Aprecierea instanței de apel:

9. Audiind participanții la proces, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

10. În conformitate cu art. 385 al.(1) lit. a) CPC R. Moldova, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

11. Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

12. Conform art. 241 alin. (2), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art.236 alin.(5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

13. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

14. Instanța de apel menționează că, art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătorec, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

15. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

16. Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

17. În mod distinct, Colegiul punctează faptul că, potrivit prevederilor art.29 lit.k), art.71 alin.(2), (5) și (6), art.75 alin. (1), (2), (5) și (6) și din Codul electoral, Consiliul electoral de circumscripție examinează cererile și contestațiile asupra hotărârilor și acțiunilor birourilor electorale ale secțiilor de votare, a acțiunilor/inacțiunilor concurenților electorali, precum și pe cele ce țin de finanțarea candidaților independenți în alegerile locale și adoptă hotărâri executorii în privința lor. Contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. Procedura detaliată de examinare a contestațiilor în perioada electorală se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. Contestația va conține descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, probele, temeiul legal, cerințele contestatarului, semnătura și datele de identitate ale persoanei care o depune. Contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale se adresează Comisiei Electorale Centrale, în cazul concurenților electorali în alegerile parlamentare și prezidențiale, sau consiliilor electorale de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale. Examinarea contestațiilor privind finanțarea campaniilor electorale ale partidelor politice nu se supune termenelor de prescripție prevăzute la art.72-74. Persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare. Pentru încălcarea legislației electorale, XXXXXXXXXX sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica grupului de inițiativă sau concurenților electorali următoarele sancțiuni: a) avertisment; b) anularea înregistrării grupului de inițiativă; c) intentarea procesului contravențional conform legislației; d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară; e) solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral. Anularea înregistrării se aplică la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul alegerilor locale - și la solicitarea consiliului electoral de circumscripție, prin hotărâre judecătorească definitivă care constată: a) folosirea de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral; b) utilizarea de către concurentul electoral a mijloacelor financiare din străinătate; c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv; d) încălcarea de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3). În cazurile prevăzute la alin.(5), XXXXXXXXXX sau consiliul electoral de circumscripție adresează o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral, prin adoptarea unei hotărâri în acest sens, Curții de Apel Chișinău, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, sau instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv. În cazul alegerilor locale generale sau al alegerilor locale noi. Instanța de

...hotărârea de a nu continua procesul respectiv, în cazul înregistrării locale generale sau în alegerea locale non instituția de judecată va examina cererea și va emite o hotărâre asupra acesteia în decursul a 5 zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară alegerilor.

18. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 „Cu privire la înregistrarea dnei XXXXXXXXXX în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic „ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1” a fost înregistrat candidatul la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic „ȘOR” - XXXXXXXXXX, la alegerile locale noi din 20 mai 2018; s-a înregistrat simbolul electoral al candidatului și reprezentantul cu drept de vot consultativ în cadrul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, Fiodorov Vladimir (f.d.10-11).

19. Colegiul a constatat că, la data de 08 mai 2018 președintele executiv al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, XXXXXXXXXX, a depus în adresa Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 sesizarea nr.119, prin care s-a solicitat adoptarea unei hotărâri de sesizare a Judecătorei Chișinău în ordinea art.75 alin.(5) din Codul electoral, pentru încălcarea prevederilor art.39 și 41 din Codul electoral, prin beneficierea de surse financiare în mărime de 200 000 lei de la persoane străine (donații prin intermediul unor companii de peste hotare) (f.d.13-15).

20. Colegiul remarcă că, la aceeași dată președintele executiv al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, XXXXXXXXXX, a depus în adresa Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 sesizarea nr. 125, referitor la implicarea în acțiunile de agitație electorală a unor persoane ce nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova prin intermediul mijloacelor de informare în masă, organizarea de concerte etc. (f.d.35-37).

21. Colegiul reține că, prin hotărârea nr.37 din 10 mai 2018 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a admis solicitările formulate de președintele executiv al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, XXXXXXXXXX, expuse în contestația și sesizarea nr. 119 și nr.125 din 08 mai 2018 (f.d.5-9).

22. Instanța de apel subliniază că, în baza aceleiași hotărâri a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, s-a decis de a cere Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cazul constatării utilizării de către concurentul electoral XXXXXXXXXX a mijloacelor financiare din străinătate, precum și încălcării de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3) prin implicarea sub orice formă a persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, să fie dispusă anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, cu anularea hotărârii nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 „Cu privire la înregistrarea dnei XXXXXXXXXX în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic „ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1”.

23. Raportând cele indicate supra la circumstanțele cauzei, Colegiul reține că conform art.39 alin.(l) din Codul electoral, se interzice finanțarea directă și/sau indirectă, precum și susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale ale candidaților la alegeri și ale concurenților electorali de către alte state, de către întreprinderi, instituții și organizații străine, internaționale și mixte, precum și de către persoanele fizice care nu sânt cetățeni ai Republicii Moldova. Sumele astfel primite se confiscă prin hotărâre a instanței de judecată și se fac venit la bugetul de stat conform prevederilor legislației penale și contravenționale.

24. Concomitent, Colegiul învederează că, potrivit prevederilor art.41 alin.(l) din Codul electoral, pentru finanțarea activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resurse financiare provenite din activitatea de muncă, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova. Aliniatul 3 din același articol prevede că se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale/ concurenților electorali de către: a) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, de către alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale; b) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani, cetățenii limitați în capacitatea de exercițiu sau declarați incapabili prin hotărâre definitivă a instanței de judecată; c) persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova din veniturile obținute în afara țării; d) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație; e) persoanele juridice care, cu un an înainte de începerea perioadei electorale, au desfășurat activități finanțate sau achitate din mijloace (fonduri) publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt; f) persoanele anonime sau în numele unor terți; g) persoanele fizice care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova; h) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase.

25. Colegiul notează că, conform art.52 alin.(l)-(2) din Codul electoral, cetățenii Republicii Moldova, partidele și alte organizații social-politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, prin expunerea de afise electorale sau prin intermediul altor

forme de comunicare. Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Iar, prin aliniatul (3) din același articol, se interzice concurenților electorali să implice sub orice formă persoanele care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală.

26. Distinct de cele constatate, urmează a fi respins argumentul reprezentantului apelantului invocat în cererea de apel precum că interpreta Jasmin are dreptul de a participa în viața socială a țării de origine a soțului, prin susținerea soțului său în cadrul campaniei electorale, or, potrivit art. 52 aliniatul (3) din Codul Electoral se interzice concurenților electorali să implice sub orice formă persoanele care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală.

27. Colegiul reține faptul că, raportul financiar al Partidului Politic „ȘOR” (nr. CEC7/7780 din 04 mai 2018) perioada de raportare 13 aprilie - 04 mai 2018, s-a constatat că la capitolul cheltuieli sunt indicate sume pentru publicitate, inclusiv în săptămâna a patra 525999,68 lei, iar la capitolul donator este indicat faptul că, la 04 mai 2018, SRL „Air Clasica” a donat pe contul fondului electoral al Partidului Politic „ȘOR” suma de 200 000 lei, destinația plății pentru candidatul XXXXXXXXXX.

28. Din materialele cauzei rezultă că, prin răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr.31/500 din 10 mai 2018, urmare a demersului Comisiei Electorale Centrale, rezultă că, la 03 mai 2018, cetățeanul Federației Ruse, Evseev Alexei Valerievici, a împrumutat în baza contractului de împrumut suma de 200 000 lei întreprinderii mixte “AIRKLASSIKA GROUP” SRL, fondatorii căruia sunt întreprinderea cu capital străin „Air Clasica” SRL, Moldova, cu cota de 50%, și întreprinderea Unitară Federală de stat “Центр Финансового и Правово Обеспечения” Rusia, cu cota parte 50%. Ulterior, beneficiarul împrumutului întreprinderea mixtă “AIRKLASSIKA GROUP” SRL, la 04 mai 2018, a împrumutat la rândul său suma de 200 000 lei SRL „Air Clasica”, care în aceeași zi, a donat suma de 200 000 lei, pe contul fondului electoral al Partidului Politic „ȘOR” destinat plăților pentru candidatul XXXXXXXXXX, la ambele întreprinderi fiind același director Egor Ertagaev.

29. Instanța de apel reține că, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, întreprinderea mixtă „AIRKLASSIKA GROUP” SRL a fost fondată de către asociații întreprinderea cu capital străin „Air Clasica” SRL și întreprinderea Unitară Federală de stat “Центр Финансового и Правово Обеспечения” a Administrației Președintelui Federației Ruse, cu cotele de participare 50% la 50%, iar administrator este Ertagaev Egor.

30. Drept consecință, în viziunea Colegiului, instanța de fond corect a constatat finanțarea indirectă și utilizarea de către concurentul electoral XXXXXXXXXX a mijloacelor bănești din străinătate în sumă de 200 000 lei, pentru finanțarea companiei electorale la alegerile locale noi din 20 mai 2018 pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău.

31. În final, Colegiul găsește oportun a scoate în evidență prevederile art. 75 alin.(5) lit. b) și d) din Codul electoral pentru anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, efectuată prin hotărârea nr.8 din 10 aprilie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1 „Cu privire la înregistrarea dnei XXXXXXXXXX în calitate de candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, desemnat de către Partidul Politic “ȘOR”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1”. Or, toate acțiunile descrise referitor la concurentul electoral XXXXXXXXXX au fost intenționate, efectuate cu scopul de a-i determina pe alegători să-și exprime voturile pentru alegerea acestui concurent electoral, cu folosirea mijloacelor financiare din străinătate și implicarea persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală, cu încălcarea normelor de drept menționate.

32. În această ordine de idei, în opinia Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către reprezentanții Partidului Politic “ȘOR” citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței. Iar motivația că vina n-a fost stabilită în modul prevăzut de lege, Colegiul civil o respinge pe motivul că prevederile art. 75 alin.(5) lit. b) și d) din Codul electoral pentru anularea înregistrării concurentului electoral XXXXXXXXXX din cursa electorală pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale noi din 20 mai 2018, prevede sancțiunea civilă pentru anumite încălcări prestabilite și n-are nimic comun cu sancțiunea penală ori administrativă.

33. În plus, este important de remarcat faptul că reprezentanții Partidului Politic “ȘOR”, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată. De fapt s-au referit la probele prezentate de părțile interesate, astfel buna credință a apelanților a fost viciată.

34. În final, instanța de apel subliniază că, contrar prevederilor art.118, 121 CPC, reprezentanții Partidului Politic “ȘOR”, în fața instanței de fond, nu au adus careva probe în susținerea pretențiilor la acțiune și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis acțiunea.

35. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate și legale, în concordanță cu prevederile art.239 CPC, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

Din aceste raționamente, în conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a), 389, 390, 434 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Se respinge cererea de apel declarată de Partidul Politic "ȘOR", în interesele candidatului electoral XXXXXXXXXX.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 mai 2018, în pricina civilă la cererea Consiliului Electoral al Cîrcumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 privind anularea înregistrării concurentului electoral.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 1 zi de la comunicarea deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul

A.Panov

Judecătorii

A.Danilov

V.Cotorobai